

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyi előfizetésre 3 korona.
 Külföldi előfizetésre 5 " "
 Egyévi előfizetésre 20 "

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 Gáspár József.

— Egyeszedik ára 4 fillér. —
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

A debreceni iparkamara közgyűlése.

— febr. 6.

Ünnepi munkanapja volt tegnap a debreceni kereskedelmi és iparkamarának. Hét vármegye kiválasztott bizalmi férfiai gyűltek össze, a vezérhelyen a debreceni iparosok és kereskedők választottai, hogy megszabják az eléjük terjesztett ügyekben azokat a határozatokat s véleménymondásokat, melyek az ipari és kereskedelmi összességnek a véleményei s melyeknek kifejezésére van hivatva az érdekeltek e magas színvonalra helyezett szerve.

A kamarák közvetítik az iparosok és kereskedők ezreinek óhajait, panaszait, bírálatait a felső kormánykörökhöz s azokat törvény kötelezi rá, hogy e közvetítő szószólt meghallgassák, vele tárgyaljanak s megnyugtassák és kielégítsék.

Amint az életben egymás mellett állanak s az érdekek kölcsönös szálainak sokaságaival egybe vannak fűzve kereskedők és iparosok,

ugy az intézmények terén is kell lenni szervnek, mely paritárosan magában foglalja az iparnak és a kereskedelemnek egyenlő erejű képviselőit s ez a képviselőlet közös tanácskozásban állapítja meg közgazdasági magaslapon nyugvó véleményét.

Az alsó fokokban kereskedők és iparosok külön tanácskoznak, egyik autonóm szervezettü testületben s társulataiban, másik törvényes szervezettel bíró s hatásköri kitégítésre törekvő ipartestületekben, de ott, ahol a szétváló érdekek egymás mellett való mérlegelése után közvetlen tanácsesal kell szolgálni a törvényszabó és alkalmazó hatalomnak, ott e szétváló érdekeknek össze kell fonódnia, amint a való életben is összefonódnak.

Ennek az összhangra törekvő munkásságnak csak az értelmetlenség, vagy a hiúsággal öntött reszakarát lehet az ellensége s jól ismeretesek azok a frázisok, melyek kamarák kettéválasztása és más

hasznos eszmékbe kapaszkodva igyekeznek nevezetességre szert tenni.

Akik e frázisokkal élnek, nem ismerik sem a magyarországi, sem a külföldi kamarákat és csak annyi fogalmunk van működésükről — amennyit egy egy avatatlan kézzel, riktó mázollal papírra vetett újságcikkből merítenek. Ezeket a közgazdasági téren élőkódó apró zigzaglapokat s szerkesztő-óriásait különben országszerte ismerik már.

A tegnap lefolyt közgyűlés becsületére válik a debreceni kerület választásából kialakult debreceni kamarának. A tárgysorozat a maga 85 erős tárgyával beszél magáért. Az a körülmény, hogy ez a nagy és súlyos anyag oly könnyedén leperdült, az is beszél és pedig azokért, akik a kamara gyakorlati szakembereire, a kamarai tanácsosokra támaszkodva a munkát végezték.

Érdekes napirend előtti felszólalással kezdődött a tegnapi ülés. Szabó Kálmán, a kamara tiszteletreméltó vezére szólalt fel s szomorúan konstataulta a magyar ipar jö-

Romeó óbredése.

Ira: Sas Ede.

Egyedül ültem műhelyemben éjjel.
 Távoztak mind a vidám cimborák,
 Hogy élvezzék ifjonti szenvedélylyel
 A fényes éjszakáknak mámorát.
 Csak én szolgáltalak, ó Muzsa téged,
 Ki halhatatlansággal hitegetsz,
 És fölvaltad az örök dicsőséget
 S az apró pénzzel szépen kifizetsz.

S mig tollam lázasan sietve perceg,
 Az óra éjfélét üt fejem felett.
 Valaha fölhasználták ezt a percet,
 Az élelmes, szörnyű kísértetek.
 De ma? Ugyan kit is kísértének?
 Hisz kikacagnak őket rémesen,
 Jól tudják ők: a böle emberiséget
 Nem érdemes már kísértetni sem.

S egyszerre csak mi történt? Nosza hallga?

Ingyen se hittem volna e esodát.
 Lágy hárfapengés földöntuli hagja,
 Csiesergi be a szürke kis szobát.
 A modern Muzsa füstös templomából

Igazi templom lesz, isteni lak,
 S aranyfelhőkkel, nehéz illatárból
 Előmbé toppan egy déleceg alak.

A leghódítóbb huszárkapitánynál
 Szemrevalóbb és büszkébb dalia
 És szava esengőbb a bülbül szavánál:
 „Köszöntelek, Pieridák fia!
 Emlékszel még az erkély-jelenetre?
 Én vagyok az a nagy ábrándozó!
 Jól ismered, ugy-e? Költő vagy te, persze?
 Én ujságíró vagyok, Romeó!”

„Tudom . . . Vásári zaja a világnak
 Az éj szelid keblén elhallgatott.
 Te zengő lelkét a nagy éjszakának,
 A fülemile dalát hallgatod.
 Csalogányfészek maga is a szived,
 Dal röppen abból szerte, millió,
 Mondd, ki az ideáloed, ki a hived?”
 — „En ujdonságot írok, Romeó!”

„Ah ujdonságot? Értem, igen, értem.
 Gazdag leány szegény ifjút szeret.
 A zsarnok apát kéri sirva, térden —
 De hajthatatlan a vén Capulet.
 Vagy ő vagy senki! sóhjt a leányka

És megreped szive, a bánkódó
 Nevével ajkán omlik a halálba . . .”
 — „Dehogy! Férjhez megy máshoz,
 |Romeó!”

Az ócska drámahős csak bámul-ámul,
 Még a gitárját is a sutba vetve.
 S poétikus ajkáról — ó mutamur!
 Elröppen egy sallangos szedte-vette,
 — „„ Meglátogatni jöttem Juliámat,
 Ki egykor híven együtt halt velem.
 Hát itt e földön már új korszak támadt,
 Hát Juliámat többé nem lelem?” “

„Meglátogatni jöttél Juliádat?
 Ma is találsz, nem egy oly szép lányt,
 S ha ügyes vagy: ne gyötörjön a bánat
 Még kapsz is véle gazdag hozományt.
 S ha elhagyod, nem sorvad el magába:
 Mulat, farsangol, pletykázik, feled . . .
 Hogy visszatértél e kalmár világba,
 Haj, Juliád itt többé nem leled!”

S nem akart, nem birt érteni az árva,
 Szemébe bánat ült ki végtelen.
 És fölkiáltott két karját kitérve:
 „Adjátok vissza Juliám nekem!”

vőjét hosszú időre ismét megbénító kiegyezést és azt, hogy a gazdasági ágak harmoniáját hangoztatva az egyenlőtleu bánásmód disharmoniájában kezelik a közgazdasági érdekeket.

A közgyűlésről a következőkben számol be tudósítónk:

Elnöki jelentések.

A debreceni ipar s kereskedelmi kamara tegnap tartotta közgyűlését Szabó Kálmán elnöke alatt.

Az elnök bejelenti, hogy a legutóbbi közgyűlés minden határozatát végrehajtotta s azon ügyeket, melyeknek sürgőssége ezt megkívánta elnökileg elintézte. Jelenti, hogy a kamarai pénztár kezelésére és ellenőrzésére új szabályzatot léptetett életbe az elnökség, rendezte a tisztviselői előlegek kérdését, jelenti, hogy az illetékek vezetése immár rendbe jött s az irodai belső kezelés új rendje is életbe lépett. Jelentést tesz a házépítési munkák teljes leszámolásáról, az iparmúzeum felszereléséről, előadván, hogy mindezeknél a munkáknál az iparosokkal teljes egyetértésben rendezte az ügyeket. A kamarai színház építése telekkel és felszereléssel 231.000 koronába került. Bejelenti, hogy a keresk. min. jóváhagyta a kamara 1903. évi költségelőirányzatát és köszönetet mondott a kamarának azért az áldozatkészségért, melyel a szakoktatási ügyeket kezeli. Jelenti, hogy a nyár folyamán egy férfi-ruha-szabászati és egy cipészipari tanfolyamot nyit meg Debrecenben a kamara kérelme alapján a miniszter, s jelentést tesz a kamarai felterjesztésekre adott miniszteri válaszokról.

Az nem lehet, hogy ő hiába halt,
Hogy tőle nem tanultatok, ti lányok!
. . . Mutassátok meg hát a ravatalt,
A szerelemtelen világot . . .

„Menjünk hát pajtás, egy kis séta-utrat!”
S a drámahős örömmel felesapott,
Szemére huzva a divatja-multa
Veronai bokkrétás kalapot.
És én cipeltem multságba, bálba,
Hol minden a szerelmet sugta, zengte
A vérforraló keringőnek árja,
S az ittas lég a tündöklő terembe . . .

S ő mindent látott. Fényt és szenvedést,
Sarokban ülő lányok mártir-arcát,
A férj-vadászó, csábos ölelést,
A lihomok lázas életharcát . . .
Szólt a kakas . . . És kimerülve végkép
Leroskadánk egy kávéház ölébe,
Köröskörül kártyázó, léha népség . . .
Szemét Romeo odorrall fődé be.

Magára hagytam — hadd sirassa el
Az eltűnt tiszta meseszép világot.
Vérkönyvet sirhat, nem támasztja fel
Az álmot, mit ő valóságba látott . . .
. . . A kávéházi pénztár trónusán
Takaros, kackiás tündér enyelgett.
S hogy visszatértem — bűvös látomány!
Nem ott állt Romeo a fruska mellett!

Vállára csaptam: „Adta Don Juánja!
Vén drámahős, nem szégyelled magad?”

Munkások jutalmazása.

Nagy jelentőségű a keresk. miniszternek az az elhatározása, hogy elfogadván a kamarák javaslatát, egyelőre évenként 100 munkás számára biztosít kitüntető oklevelet és állami jutalmat. Minden kamara minden évben kiválógatja területének legérdemesebb és legrégibb ipari munkásai sorából a kitüntetésre érdemeseket, akik állami kitüntetést és fejenként 100 korona jutalmat nyernek. A debreceni kamara egyelőre 5 munkást választhat évenként s a folyó évre már is kiírta a pályázatot. Feltételek magyar állampolgárság, tényleg iparoság, legalább 15 évi megszakítás nélküli szolgálat az ipari munka körében.

A magyar nyelv érdekében.

Általános helyeslés kísérte azt az elnöki jelentést is, mely a németnyelvű katonai megkeresésekre adott válaszlól szólt. Egyik hadtestparancsnokság felett a kamara felhívására (németül) s igazolja eljárását azzal a megjegyzéssel, melyet a kormány hozott létre katonákkal. Levele végén megígéri, hogy jövőben lehetőleg figyelemmel lesz a kamara óhajára.

A kamara szégyenletesnek tartja azt, hogy Magyarországon a magyar nyelvért így kell küzdeni, hogy külképviseleti hatóságainak is németül leveleznek a magyar hatóságokkal és egysekkkel, sőt nemrég már a minisztérium is egy német másolatú konzuli jelentést küldött használatra a kamarának. Ezért feliratot intéz a közgyűlés a kormányhoz.

Titkári jelentés.

Szávay Gyula titkár jelentést tesz a legutóbbi közgyűlés óta eléállott nagy forgalomról s főbb számadatokban közli a múlt év ügyforgalmát. — A legutóbbi közgyűlés óta 2225 darab érkezett a ka-

Mit szólna ehhez Capulet lánya?
Miért hult szemedből hát a könnypatok?
Hogy eserben hagytuk ideáljainkat,
Szemünkre hányod, büszke vádoló,
És lám, egy kacki frufru hogy megingat!
Hová sülyedtél, dicső Romeó?

Ne vess hát lányaink szemére vádat,
Ne gáncsold hát a mai ifjakat,
Ledér, könnyelmű sodra a világnak,
Ládd; téged, téged is hogy elragad,
Kutárok vagyunk. Dobon veszik, adják
A sziveket vásári alkuvók.
Virul ez üzlet! Nincsenek manapság
Se tiszta Juliák, Se Romeók.

S más is kerül a vásár piacára,
Nemesak a szivek! Bárhova tekints:
A becsületnek is meg van az ára,
S az érdem is ma csupán talmi kincs.
Nagy jelszavak irták a lobogóra,
S alattuk önző kapzsi sokaság . . .
Az elvnek sincs rajongó Romeója
Ez a te igazi tragédiád!”

A drámahős rám nézett néma jajjal
A lányra még egy pillantást vetett,
S multjába szálló lemondó sóhajjal
Tompán bugott föl: „Pincér, fize tek!”
Riad az alvó Gamiéd, rohan . . .
Romeó hosszan vájkál a zsebébe . . .
Szegényt, hogy ki ne dobják esufosan,
A teát szépen kifizettem érte . . .

marához, az 1902-ik év folyamán 7996 darab, január óta 840. Befolyt illeték a múlt évben 53171 kor. Ismerteti a fontosabb hatósági, testületek és magán megkeresések elintézését, a közgyűlés tudomására hozandó kormányrendeleteket és a kamara beléletének említésre méltó ügyeit.

Munkaközvetítő intézet Debrecenben.

A keresk. miniszter hajlandó Debrecenben ipari munkaközvetítő intézetet létesíteni, azt felszerelni s évi fentartásának egyharmadát, 2000 koronát magára vállalni, ha a fentartás másik kétharmadát Debrecen városa és a kamara magára vállalja. A közgyűlés átír ez érdeemben Debrecen városához, a maga részéről előadja, hogy annyi megoldatlan feladat áll még a kamara előtt, melyek mind az ő áldozatkészségére várnak, egyet említ csak ezek közül fel: az ipari szakiskola létesítésének szükségét, hogy a most kívánt célra oly sokat nem köthet le a jövedelemből. Felajánl évi 500 koronát.

Elvi határozatok.

Egész sereg elvi kérdést intéz a miniszter a kamarához. Nagybárá az iparüzési jogok körének megszabására irányulnak ezek s az ipartörvény revíziójával kapcsolatosak. A közgyűlés mind-egyikre megállapítja a kamara véleményét.

Nem helyesli a kamara, hogy az iparos lakóhelyén kívül nyitott fiókküzetekben önálló iparosok (ugyanazon vagy más szakmából) töltsék be az üzletvezető tisztét.

Az ipari szobrászat körét eltagolándónak tartja a kamara kő-, fa- és gipsz-szobrászatra s képzéshez kívánja kötni külön-külön e mesterségeket.

A borbélyok iparüzleti joga kiterjed a borbély- és fodrászipparral szoros- san kapcsolatos piperecikkek árusítására, de műszerek árusítására nem.

A posztókereskedő nincs jogosítva ruhamegrendeléseknek mértékfelvételére, mert ez a szabóiparos dolga.

A kávéházipar számhoz kötését és ipartársulati keretben szigorubb erkölcsi garanciák közé vételét az ipartörvény revíziója alkalmával biztosítandónak tartja. A törvényhatóságok 5 évről 5 évre szabályrendeletileg állapítsák meg a kávéházak számát.

Szabályrendeletek.

Ezután különböző városok és megyei törvényhatóságok ipari és vásári szabályrendeleteit tárgyalta, mindegyikben oly véleményt adván, mely az iparosoknak és kereskedőknek érdekében áll.

Hasonlóképen nyilatkozott azon iparikihágási és végeladási ügyekre nézve, melyekben az ítélkező hatóságok ítéletük kimondása előtt a kamara véleményét kérték.

Volt ezek között egy debreceni ügy is, egyik helybeli cégnek a megrendelési törvény kijátszására irányuló makinációjá miatt.

A kamara a kihágás tényálladékat megállapította.

Zálogüzletek kamatlábara és biztosítékára vonatkozólag azután javaslatokat.

A kamarai választások reformja.

Helyesli a közgyűlés azt a mozgalmat, mely a kamarai tagválasztások törvényes rendjét megállapítván egyszersmind demigóg agitációk és meglepetések kizárása céljából választó csoportokba osztályozza a kereskedőket és iparosokat.

Ugy az iparos-osztály, mint a kereskedők osztálya 4—4 választó csoportot tart szükségesnek. A legkisebb és a legnagyobb adózók csoportja 2—2 tagot választana, a közép censusok pedig 6—6 tagot. Minden csoport a maga köréből. Az iparosok cenzusa természetesen kisebb adóhatások között mozog, mint a kereskedők.

Vegyes határozatok.

A postatakarékpénztári checkforgalmat kéri a kamara kiterjeszteni a vasúton és hajón továbbított utánvételes áruküldeményekre is.

A hadsereg lábbeliszükségletének munkakiosztásánál a kisiparnak nagyobb százalékot kér biztosítani s emellett kívánja a vidéki átvételi telepek létesítését.

A hetivásárok látogatásától a nyílt üzlettel bíró kereskedőket tiltani kéri.

A törökszentmiklósi dohány-nagyfőzde visszahelyezése érdekében felterjesztést intéz a pénzügyminiszterhez.

Az ipartestületek országos szövetségébe nem lép be tagul, de a tagsági díj erejéig (200 kor.) szívesen támogatja a szövetséget, ha ezt a kerület ipartestületei felkarolják.

A szalmafonó házipar meghonosítását a kerület északkeleti vármegyéiben Söhler István h. nánási gyáros tervei szerint kísérletbe veszi s ehhez a földmívelési miniszter segítségét kéri.

A debreceni postaszolgálat megjavítása érdekében az elnökség útján lépéseket tesz, felsorolva a beigazolt panaszokat.

Szabó K. gyógyszerész kérelmére felterjesztést intéz a kereskedelemügyi miniszterhez az új találmányu szállító dobozok kedvezményes áru szállítása iránt.

A szeszküldemények vasúti szállításánál a hordók hitelesítésének eltörlését kérelmezi.

A visó-oroszi botgyár kérelmére lépéseket tesz, hogy e községben áll. elemi iskolát állítsanak.

Végül egy sereg államsegélyes ügyben tesz az ipartéjesztő bizottságok és az ipari szakosztály javaslatai nyomán javaslatot.

Segélyek.

Az V. cipészipari kongresszus és kiállítás céljaira, minthogy a kongresszus a nyáron Debrecenben tartatik meg, 500 koronát, a debreceni felső kereskedelmi iskola folyó évi fentartási költségeire 2000 kor. a debreceni kézügyesítő iskolának a folyó tanévre 300 kor. a színérváraljai ipariskolának 100 kor., a mátészalkai ip. tan. iskolának 200 koronát, Porzolt Gyula iparművészeti isk. tanulóinak ösztöndíjra 100 koronát szavaz meg.

Ezzel a gyűlés az elnök éltetése közben véget ért.

ORSZÁGGYŰLÉS.**A képviselőház ülése.**

Saját tudósítónktól.

— febr. 5.

A mai nap eseménye: Andrassy Gyula gróf beszéde, a melyet az egész ház óriási érdeklődéssel hallgatott meg és a mely egyes részeiben kétszer is vihart keltett. Fejtegetéseinek eleje majdnem köztetszéssel találkozott, csak akkor támadt vihar a mikor a hadsereg vezénnyelvéről szólt. Beszéde mindenestre mély hatást tett és a folyosón egyébről sem beszéltek mint erről. — Egyik kijelentése affért is keltett közte és Rátkay között de ezt a szünet alatt békésen elintézték.

Részletes tudósításunk itt következik.

Elnök Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán, Lukács László, gróf Széchenyi Gyula, báró Fejérváry Géza és Cseh Ervin.

Elnök az ülést fél 11 kor megnyitja.

Az ujoncjutalék.

Trubinyi János szerint a hadügyi kormány nem törődik a nép terheivel. A nép pedig tönkre megy a súlyos adók miatt. A felvidéki tót népről szólva, tiltakozik a panszlavizmus vádjá ellen. Az a nép képes életét és utolsó fillérét feláldozni a hazáért, felhozza, hogy a szüleit eltartó és gazdaságot vezető fiugyermekeknek a katonaságtól való felmentése mily nehézségekbe kerül. Utal egy példára.

Fejérváry: Nevetséges ilyen dolgot itt felhozni.

Beöthy Ákos: Nem nevetséges.

Fejérváry miniszter: Jöjjön hozzám és mondja el nekem, én ha igazságos orvosolom, de idehozni nevetséges.

Trubinyi: Ide tartozik.

Fejérváry: Dehogy tartozik ide minden apró-cseprő dolog! (Zaj)

Elnök kéri a házat, ne zavarják a szónokot.

Trubinyi határozati javaslatot nyújt be, a mely szerint a tényleges szolgálatban levő katonákat az aratás és eséplés idején 6 hétre szabadságot adják és a fegyvergyakorlatok gazdasági kárait teljesen térítsek meg.

Ezután még a katonák vallási meggyőződéséről beszél. Tiltakozik az ellen, hogy nem keresztény katolikus legényeket a templomba vezessék. Ha a király és haza iránt hűségre intik a katonákat akkor neveljék bele a vallásos erzületet is.

Fejérváry: Az az önök dolga a papoké!

Trubinyi nem fogadja el a javaslatot.

Andrassy Gyula gróf: A jelen javaslatot különböző okokból támadták meg. A többek között a nagyhatalmi állás miatt is, a melyért nem érdemes áldozni. Beöthy azt kérdezte, hogy mekkora hadsereg kell egy nagyhatalmi álláshoz. Ez épen olyan kérdés, mint az, hogy mekkora agyvelő kell ahhoz, hogy valaki okos ember legyen. (Derültség) Azt mondta Beöthy, hogy a nagyhatalmi állás dinasztikus politika. Ez ma már nem áll. mert minden dinasztianak az az érdeke, hogy népének jólétét, érdekeit előmozdítsa. Es amikor ezért a dinasztia áldozatokat is hozott, a mikor lemondott

a Német és Olaszországban való begehoniájáról, akkor nem szabad és nem teljes dinasztikus politikáról beszélni. A nagyhatalmi állásnak mi haszna van? — kérdik sokan. Elsőbb is az a haszna, hogy döntő befolyást gyakorol kifelé, hogy véleményére adnak, azt meghallgatják és ez a népek érdeke. Hallgatnak pedig azért rá, mert offenzívára képes hadserege van. (Élénk helyeslés.) És az a haszna is meg van, hogy szövetségét keresik és ezért és ezzel erejét növelik. (Tetszés.) Nem lehet a mai helyzetet a 68-iki helyzettel összehasonlítani, mint azt Beöthy tette. Azóta kelt életre a francia revans eszme és a hatalmak védeéréjének növelése. És nem nagy vitymány-e az is, hogy ellenségeink szövetségeseink lettek. Miért lettek? mert erőnket becsülik. Ha szövetségeseink érdekei eltérnek egymástól és ezért tőlünk elszakadnak, kapunk más szövetségest, de ha azért válnak el tőlünk, mert gyengék vagyunk, kaphatunk-e más szövetségest? Nem! (Élénk tetszés.) A nagyhatalmi állás tette lehetővé, hogy dolgozhattunk, kulturát ápolhattunk és ez szerzett szövetségeseket. Beöthy azt mondta, hogy a keleti kérdésben nem hisz. Helytelen ez. Hiszen lenn a Balkánon folytonos az érdekellentét és mindennap háborut várhatunk. (Mozgás.) Igaz, hogy Oroszországgal jó viszonyban vagyunk, de ott olyan aspirációk vannak, amelyek ellentétben vannak létérdekeinkkel. Hogy mi nem akarunk hódítani, az igaz, de vajjon senki sem vágyik a mi területünkre? Vajjon nem lehet veszélyben a mi integritásunk? (Nagy tetszés.) Kifogásolták a hegyi útegeket. De Beöthy pld. csak Tirotra gondol, Erdélyre és a Kárpátokra nem, holott ott erős védelmi eszközökre van szükségünk. (Élénk tetszés.) Ezután a hadsereg szervezetéről szól. Azt állítja, hogy igenis van magyar hadsereg, de az kiegészítő része az egész hadseregnek. A mikor az 1867. XII. t. cikket meghozták akkor egyelőre lemondunk a külön hadseregről. (Ellenmondás balról.) A belső szervezet és a vezényszó pedig a felségjoghoz tartozik. (Zaj és ellenmondások.)

Kubinyi: Hallgassák meg a szónokot!

Kubik: Maguk ne kiabáljanak!

Zboray: Mi inkább hallgatjuk!

Andrassy: 1868-ig taxative volt felsorolva, mily esetekben hivatalos a magyar nyelv. (Oriási zaj.)

Ugron Gábor: Visszaélés volt!

Andrassy: Nem volt! A hadsereg nem volt kiterjesztve a magyar nyelv érvényére!

Rátkay: Kicsinyli a magyar nyelvet. Szégyelje magát!

Felkiáltások: Ez nem hazafias beszéd! Ez miniszteri beszéd!

Andrassy: A ki hazafiságomban kételkedik, azt megvetem. (Zajos éljenzés.) A törvényt meg kell tartani! A király nem akarta, hogy a hadsereg nyelve Babeltorony-féle zürzavar legyen!

Ugron Gábor: 600,000 katona nyelve magyar! (Oriási zaj.)

— Szégyen! Gyalázat!

— Magyar ember nem hallgathatja!

— Ilyet Fejérváry sem mond! — (Folytonos nagy zaj.)

Elnök csendet kér.

Mezőssy: Az apja másként beszélt!

Andrassy: Az ország legnagyobb érdeke az, hogy megvédve legyen!

Azt azonban elismeri, hogy a hadseregben nemzeti érzésnek kell lenni! A magyar nemzeti érzés azonban benne

van a magyar katonában. — A magyar hazafiság mindig legnagyobb erénye volt a magyarnak. Tagadja, hogy ezt a hazafiságot kiölni akarják a hadseregben. A legfőbb hadur a magyar király! (Ellenmondás, zaj.) A király pedig mindig mondja, hogy szereti a hü magyar nemzetet!

Lengyel: Kevesebb szeretetet, több jogot.

Elnök Lengyelt rendreutasítja.

Andrássy: A királyszeretet összeforr a hazafisággal. A közöshadsereg együtt harcolhat, de közös hazaszeretet nem lesz soha! Ohajtja azonban, hogy a magyar ezredekben csak magyar tisztikar legyen mert az emeli az együttérzést.

Végül még arra kéri az ellenzéket, ne éljen vissza a házszabályokkal. (Oriasí zaj.) Beszélhetnek ehhez joguk van, de mikor alkotmányértésről szó sincs; akkor nem szabad meggátolniok a határozatot, mert az volna a visszaélés. (Nagy zaj.) A javaslatot elfogadja. (Zajos éljenzes jobbról. Üdvözlök. Hoch kiabálások balról.)

Szünet után.

Rakovszky személyes kérdésben tiltakozik az ellen, hogy ő az obstrukciót visszaélésnek mondta volna.

Okolucsányi a hármasszövetséget rossznak tartja mert a fegyverkezés a népet tönkreteszi.

A vitát holnap folytatják.

Ágról-ágra.

Alkalmi apróságok.

A furfangos rendőrség.

Amerikában a rendőrség több milliomos lakásába betört, hogy figyelmeztesse őket lakásuk nagyobb biztosítására.

I.

Egyik betörő: Hallottad mester?

Másik betörő: Mit?

Egyik: A rendőrség több milliomos lakására betört, hogy nagyobb vigyázatra ingerlje őket. Mit szólsz hozzá?

Másik: (felháborodva) Szentelenség! (komolyan) Fel fogom jelenteni őket az ipartestületnél igazolvány nélküli iparüzés miatt.

Egyik: Goddam! Az eszed ép olyan éles, mint a vésőd. Ho! szórakozunk az este?

Másik: 124-ik utca 16., VI. emelet 23. Fa ajtó, egyszerű zárok, könnyű Wertheim, lakók nyaraláson. Munkánk sikere biztosabb mint a Pink pillulaké. — Lassan el is indulhatunk. (kiveszi egy sétáló gentleman zsebéből az órát. (Előkelő nyugalommal:) Fél nyolc, gyalog is odaérünk. (Zsebre vágja az órát.)

Egyik: (ravaszul) Hobó! . . . Eszméim van! . . .

Másik: Halljuk kis hamis.

Egyik: Egész egyszerűen felöltözünk rendőröknek. Hatósági betörést követünk el s konkurálni fogunk önmagunkkal.

Másik: (Igaz csodálattal bámul ravasz barátjára) All right! Szó nélkül esendben el.)

II.

(124-ik utca 16. sz. alatt. A folyosón egy rendőr és több lakó izgatottan rohannak a második emeletre.)

Mister Trottl, a policeman: (megáll a kérdéses ajtó előtt.) Itt? Egy lakó: (ijedt pofával) Ott! (Benyitnak. A két csirkász isteni

nyugodtsággal, rendőr ruhában tovább furja a kasszát.)

Mr. Trottl: Na? Na? Mi az kérem? Mi az kérem?

Egyik betörő: Szervusz kolléga! Gyere segíts ebben a kis hatósági betörésben. Majd megmutatjuk azoknak a könnyelmű milliomosoknak, azt a rézbőrű keresztanyjukat! . . . Gyere no! . . .

Mr. Trottl: Á, vagy ugy! (mosolyra idomítja vörös ábrázatát.) Hol az a furó. (Hárman lelkesen dolgoznak tovább. Majd megmutatjuk . . . azt a hátulgombolós zöldangyalukat! . . . Majd megmutatjuk! . . .

Egyik betörő: (meggyőződéssel) Ilyen rendőrség csak a mesében van!

—il.

H I R E K

Napló.

Iparmuseum, nyitva minden vasárnap és ünnepnapon d. e. 9—12-ig.

Febr. 6. A műpártoló egyesület választmány ülése.

Febr. 7. A vörös kereszt egyeslet bálja. Arany-Bika.

Febr. 9. A városi közigazgatási bizottságülése, a városháza nagytermében d. u. 3 órakor.

Febr. 9. A szinügyi bizottság ülése. (Városháza nagyterme.)

Febr. 10. Tanácsai értekezlet a városi nyomda ügyében délután 4 órakor.

Febr. 11. A Csokonai-kör felolvasó ülése. Város-háza.

Febr. 14. A műpártoló egyesület művészestéje Arany Bika.

Febr. 15. A polgári-kör közgyűlése d. u. 3 órakor a kör saját helyiségében.

Febr. 15. Az iparos ifjuság táncmultsága. Arany-Bika.

Febr. 21. A függetlenségi párt estéje. Arany Bika.

Febr. 22. Ipartestület közgyűlése.

Febr. 22. Evang. filléregylet tea-estéje.

Febr. 28. A kölcsönös segélyző egyeslet közgyűlése d. e. 10 órakor (Városháza nagyterme.)

Debrecen

a katonai törvényjavaslatok ellen.

(Átirat Budapest fővároshoz.)

Debrecen város közgyűlése tudvalevőleg elhatározta, hogy a katonai javaslatok ellen feliratot küld a képviselőházhoz s hasonló szellemű határozathozatal céljából átiratot küldött az összes törvényhatóságoknak, így Budapest fő-és székvárosának is.

Budapest fővárosa tegnapi közgyűlésében tárgyalta Debrecen város ismeretes, lapunkban is közölt indítványát s erre vonatkozó tudósításnak a következő:

Debrecen városának a katonai törvényjavaslatok mellözése érdekében kelt köriratát *Faller Ferenc* fővárosi városi tanácsos terjesztette elő.

A tanács az ügyet olyan javaslattal terjesztette a közgyűlés elé, hogy mivel a Debrecen város feliratában kifejtett okok nemesak teljesen helytállóak, de társadalmi, anyagi és nemzetgazdasági tekintetből is kiváló figyelmet érdemelnek, a

magyar országgyűlés képviselőházhoz hasonló értelmű pártoló feliratot intézzen Budapest székesfőváros közönsége is.

A tárgyhoz először *Radoca János* kormánypárti városatyja szölte, aki a következő indítványt tette:

Mint hogy a székesfőváros törvényhatósága a képviselőházhoz mult évi október hónap 22 ikén tartott közgyűlésből intézett feliratában nemesak a póttartalékosok behívásáról szóló törvényjavaslat visszavonása mellett, hanem általában a katonai terhek emelése ellen már állást foglalt a közgyűlés, amidőn Debrecen város közönségének feliratát helyesítőleg tudomásul veszi, — a képviselőházhoz újabb felirat intézését szükségesnek nem tartja.

A főváros közgyűlése szótöbbséggel ilyen értelemben határozott.

Cigány rablóbanda.

— febr. 6.

Egy rövidebb napihir keretében megemlékeztünk tegnapi arról, hogy egy cigányt bosszúból meglőttek társai.

A esendőri nyomozás alkalmával rendkívül érdekes körülmények kerültek felszínre, melyek élénk világot vetnek egy szervezett cigány rablóbanda életére.

A büneset kinyomozására *Hódossy Antal* és *Szakáll Károly* esendőrörsvezetők lettek kiküldve, kik legelőször is megállapították azt, hogy a szemelött cigány *hamis nevet mondott be a körházban.* Tegnapi híreinkben is *Balog Ferenc* néven volt említve a sebesült, ki, mint a esendőrök kiderítették *Lakatos Sztári*, egy veszedelmes lótolvaj és utonálló cigány.

Kihallgatása után a téglavető mellett levő házban tartották meg a vizsgálatot, mely alkalommal világosan kiderült, hogy a szobából az udvarra lőttek ki. A ház tulajdonosnője *Lakatos Eszter* földre akarta vezetni a esendőröket. Kiborított egy párnát, szétszórta a tolat, s azzal a mesével állott elő, hogy *Lakatos Sztári* őt megtámadta s a támadás zajára kívülről lőtte meg valaki *Lakatos* az ablakból kihullott üvegserepek nyomok és egyéb körülmények azonban rácafoáltak a cigányasszony meséjére.

Több cigányt és cigányasszonyt csiptek meg és hallgattak ki azután a esendőrök.

A kihallgatás során kisült, hogy ez a rablóbanda követte el *Szurvas Jakab* kis-hortobágyi koresmáros kárára az eddig kiderítetlen 700 koronás betöréses lopást.

A betörésben résztvettek *Lakatos Eszter*, *Lakatos Sztári*, *Balog Imre*, *Kálló István*, *Lakatos Károly* és még három cigány. Ebből a betörésből származott azután a tegnapielőtti gyilkossági kísérlet.

Lakatos Sztári odament a *Balog Imre* és vele vadházasságban élő *Lakatos Eszter* házához, az ablakon keresztül pénzt követelt tőlük, s azzal fenyegetőzött, hogy ha nem kap feljeleníti a kis-hortobágyi betörést. Alig mondta ki a fenyegetést a szobában lövés dördült el, s *Lakatos Sztári* véresen bukkott össze.

Hogy a szobában lévők közül melyik lőtt, még nem sikerült kideríteni. *Lakatos Eszter* elfogtak, *Balog Imre* megszökött.

A nyomozás legérdekesebb része azonban *Lakatos Sztári* atyjának, *Lakatos Józsefnek* a szerepe. Az öreg cigány hogy fiának bántalmazóit még jobban belekeverje a bajba, beleszurta tenyerébe a vasvillát saját kezével, s ujjai irányá-

ben kirepesztette, irtózatossan összeroncsolva kezét.

Erről azután orvosi látelést vehetett fel s megvádolta Balog Imre és Lakatos Esztert azzal, hogy ők is ezek sértették meg. A vizsgálat kiderítette a tényállást. — s így az öreg cigány irtózatossan áron vásárolt bosszúja füstbe ment.

A cigány rablóbanda majd minden tagja börtönben ül már s nem lehetetlen, hogy vallatásuk során más bűnesetek is napvilágra kerülnek.

A sebesült Lakatos Sztári, kinek a golyó jobb szemén keresztül a fejébe ment, jobban érzi magát. Valószínű, hogy életben marad, hogy a kórházat a feyházzal váltsa fel.

*** Lelencsáz Debrecenben.** A debreceni lelencsáz ügye országos érdekű és annak felállítását elejétől kezdve sürgette a miniszter. Most, hogy Kovács József polgármester a minisztériumban járt, szóba hozta a lelencsáz ügyét a miniszter, aki különösnek találja, hogy Debrecenben a lelencsáz helyét illetőleg a városatyák nem tudnak megegyezésre jutni. Nem mondta ugyan, de bizonyára hozzátudta azt is, hogy ha tudta volna, de hogy adta volna Debrecennek a lelencsáz, a melyet olyan tempóban építünk, mint Nagyvárad a színházat annakidején. A miniszter szívére is kötötte Kovács József polgármesternek, hogy használja fel minden befolyását, hogy a lelencsáz végre felépüljön Debrecenben.

*** A Csokonai kör felolvasó ülése.** Általános érdeklődéssel fordul közönségünk a Csokonai körnek február 11-én rendezendő felolvasó ülése felé. A műsoron levő három szám nemesak szerzőik irói egyénisége, de a felolvasások tartalmát képező tárgyaknál fogva is rendkívül érdekes és igazán irodalmi becsű. A műsor teljes terjedelmében a következő: 1. *Wesselényi Miklós és a magyar ifjúság.* Történelmi tanulmány, írta és felolvassa dr. Kardos Samu, a Csokonai-kör tagja. 2. *A milétoszi aranyasztal.* Költői elbeszélés, írta és felolvassa János Zoltán, a Csokonai-kör tagja. 3. *Mese két nőről, meg a harmadikról.* Verses felolvasás előadja Rudnyánszky Gyula, a Csokonai-kör tagja. A felolvasó ülésre belépődíj személyenként 1 korona, diákjegy 20 fillér.

*** A történelmi hangverseny.** A szó legszorosabb értelmében nemesak zenei, hanem irodalmi esemény is volt a tervbe vett történelmi hangversenyeknek tegnapi rendezett első ciklusa. Ugyírástik előre megéreztette ezt a közönség, mely teljesen megtöltötte a Bika disztermét.

A hangverseny fél kilenckor vette kezdetét Rácz Károly nyitányával. — *Zrínyi Miklós halálát* adta elő művészi előadásban, a melyért sok tapsot kapott. Utánna sorra kerültek a legrégebb magyar zenedarabok, miket a dalegylet adott elő. *Mácsay Sándor* karnagy vezetése alatt. *Regős ének a csodaszarvasról* szláv eredetű pogány magyar dal után a Farkas András *Jersze emlékezzünk* című dala következett. Mindezekhez *Usurka* István dalegyleti titkár tartott kitünő bevezető és magyarázó előadást, melyet a közönség nagy érdeklődéssel hallgatott. Majd *Tinódi Lantos Sebestyén Egervár diadaláról* való négy énekét adta elő. Nagy

András az ő gyönyörű hangján, a mit a közönség nagy tapsal fogadott, úgy, hogy meg kellett ismételnie. Ugyancsak *Tinódinak Egri litóriának summája* c. dalát is előadta a Dalegylet. Azután Kovács József adta elő az *Egy férj intelme feleségéhez* című költeményt nagy tetszés mellett. Végül a *Gályarabok éneke* című protestáns éneket adták elő. A történelmi hangverseny ez első sorozata, mint az előadott műsor is mutatja, megfelelt a várakozásnak. A magyar ember lelke — hallgatva az édes-bus dallamokat — rajongva száll vissza a múltba és belemerül a régi dalok szépségeibe. A hangverseny rendezésén legnagyobb elismerés illeti *Mácsay Sándor* zene tanárt, a kinek ügybuzgósága nagyban hozzájárult az est sikeréhez. A műsor után tánc következett, melynek a hajnali órák vetettek véget.

*** A munkás és cselédségélyző-pénztár** eszméje rohamosan hódít, úgy Hajdúvármegyében, mint Debrecenben. Ugy a debreceni, mint a megyei gazdák közül számosan iratták be a hónap folyamán is eselédjeiket a segítő pénztárba. A humánus intézmény népszerűsítése érdekében még a tél folyamán felolvasásokat fognak tartani a város különböző részein. A felolvasások vasárnaponként lesznek s azok rendezését Király Gyula tanácsnok vállalta magára.

*** Párbaj ellen.** Érdekes átirat érkezett Debrecen törvényhatóságához Győr városától. A győriek közlik azt a feliratot, melyet a párbaj eltörlése érdekében a képviselőházhoz intéztek. Kívánják e feliratban a büntető törvény párbajra vonatkozó paragrafusainak megváltoztatását s a párbajsegédek szigorú megbüntetését. Kérik hát a törvényhatóságok pártfogását. Bizony ideje volna már, hogy a párbajmánia megszüntetésére Debrecen is tegyen valamit.

*** Juhtartó gazdák értekezlete.** A Hortobágy juhtartó gazdái e hónap 8-án a város háza nagytermében *Rickl Antal* előnökiete alatt értekezletet tartanak, amelyen előkészítik a tavaszi legeltetés ügyét is.

*** Halálozások.** A tegnapi nap folyamán elhaltak: Rácz Károly ev. ref. 11 hónapos. Szentesi Mihályné ev. ref. 73 éves. Nagy István ev. ref. 2 hónapos. Poskay Péter ev. ref. 24 éves, Szilassy István ev. ref. 1 hónapos.

*** A magánvizsgálatok szigorítása.** Keresztes híre az sok diáknak. A kereskedelmi iskolák 1895-iki szervezetében többek közt módosításra várakozik az a pont, a mely a magánvizsgálati jogosultságról intézkedik. Ujabbban mindjában nő azok száma, akik e jogosítványnyal visszaélnek, mert mint erre hivatalan elemek jelentkeznek magánvizsgálatra a kereskedelmi iskola céljaitól távol eső okok miatt, hogy ezzel külön jogosítványokat nyerjenek el. Ez nem felel meg a szervezet intencióinak. A kereskedelmi iskolai tanács felterjesztése alapján most a minisztériumban behatóan foglalkoznak ezzel a kérdéssel, hogy a magánvizsgálatok szigorítása és helyes irányu szabályozása által a kérdést megoldják.

*** Az ipari képesítés.** Ezelőtt pár hónappal történt, hogy egy kőművesmester ácsipar folytatására kért engedélyt. A főkapitány meg is adta az engedélyt azon nézetből indulva ki, hogy aki egy iparágban képesítve van, az más ipar üzésére is jogosított. Az ipartestület nem osztotta a főkapitány véleményét s megfellebbezte határozatát a kereskedelmi miniszterhez. Tegnapi érkezett le a miniszter döntése, melyben megsemmisítve a főkapitány határozatát kimondja, hogy mindenki csak olyan ipar üzésére jogosított, melyben képesítve van — nem értve természetesen azon esetet, mikor szakképzett üzletvezető alkalmazásával akar valaki ipart folytatni.

*** Szász — a műlovar.** Szász Lajos, ki polgári foglalkozására nézve talyigás, szörnyen berugva lötyögött tegnap d. u. peji lova hátán. Ha Sándor Móricnak szabad volt mutatványokkal gyönyörködtetni a népeket, mért ne volna szabad Szász Lajosnak? gondolta Szász Lajos, ki polgári foglalkozására nézve talyigás. — Tett követte a gondolatot s Szász Lajos nagy grandezzaival ugratott a Batthányi-utca gyalogjárójára. Még a pejkó is büszkébben emelgette pókos lábait, látva a nagy visongás közt szétrebberő iskolás gyerekeket. Tetszett neki az uraskodás. De hát nem jó az urak dolgába avatkozni. Az utca végén álldogáló rendőr lefűlelte a ravasz műlovar s beszállították a rendőrségre Szász Lajost, ki polgári foglalkozására nézve talyigás.

*** Tolvaj cseléd.** Klein Bernát Miklós-utcán lakó kereskedő nejétől cselédje Pálosi Zsuzsanna ellopott egy 10 koronás bankót. Rendőri beavatkozásra a megrémült leány előadta a 10 koronát. Tettét beismerővén ügyét a bírósághoz teszik át.

*** Lopott bunda.** Siró Gergely hajdunánási gazdaembernek akadt tegnapi oka a sirásra. Morvay Sötér kéményseprőmester istállójában aludt tegnapi éjjel. Míg Siró gazda a Morfeusz karjaiban ringatózott, Morvaynak a kocsisa Dorogi János elemelte az alvó ember bundáját. — Siró feljelentésére a rendőrség hamarosan kinyomozta a tettest, ki bűnét beismerte. Ügyét átteszik a bírósághoz.

x A korona takarékos és hitelszövetkezet. 1903.-ik évi január hó 1-én megnyitotta a 3-ik évtársulatát. Ezen új évi társulatra a beiratkozások a szövetkezet Piac-u. 6. szám alatti helyiségében teljesíthetők. Minden törzsbetét után hetenként 1 korona fizetendő. A intézet előnyei: törzsbetétei 6 százalékos jövedelmeknek, kötelező heti betétekkel előmozdítja a takarékoskosságot, továbbá minden törzsbetét után 200—260 korona kölcsön kapható. Miután a szövetkezet a kölcsönök külön visszafizetést nem kívánja hanem az a heti betétekkel törlesztődik, egy a szövetkezet kölcsönei a könnyű visszafizetési módzat által különösen előnyösek kereskedőnek, iparosoknak mezőgazdákknak és hivatalnokknak egyaránt. A kölcsönök kezesség mellett betáblázására és biztosítékul elfogadható értékekre adatk.

A két év társulatba beiratkozott 1529 tag heti 4948 korona befizetéssel. A befizetett tőke 463721 korona. A belépés ez idő szerint még mulasztási illeték nélkül történhet.

KÖZIGAZGATÁS.

Városi közigazgatás.

(Debrecen a múlt hónapban.)

Debrecen város közigazgatási bizottsága tegnap délután Puky Gyula tanácsos elnöke alatt tartotta meg rendes ülését, melyen az egyes szakeladók a múlt hó közigazgatási életére vonatkozó jelentéseiket terjesztették elő.

A jelentések főbb adatai a következők:

(A polgármester jelentése.)

Kovács József polgármester jelentése szerint az elmúlt január hónapban a rendőrség letartóztatott 280 egyént, a kik közül megbüntetett 278 embert. Egy vádlottat átadott a kir. ügyészségnek.

A rendőrfőkapitányság kiadott összesen 43 iparengedélyt, munkakönyvet pedig 43-mat.

A katonai létszám a következő volt: Közös hadseregbeli katona volt Debrecenben 1534 ember 611 lóval, honvéd katona 963 ember 302 lóval.

A lakosság állami adó fejében befizetett 55982 korona 25 fillért.

(Debrecen közegészsége.)

Sárváry Gyula t. főorvos jelentése szerint a közegészségügyi viszonyok az elmúlt január hónapban elég kedvezőek voltak. A hevenyragályos betegségek száma apadt.

A ragályos betegségek közül a vörheny kis terjedésben járványszerűleg uralkodott, míg kanyaró, ronszó toroklob és hökhurut eseteket szórványosan észleltek. Az óvintézkedéseket minden irányban megtették.

(Élet és halál.)

Debrecen kül- és belterületén az elmúlt hónapban született 101 fi, 100 nő, összesen 201 gyerek. Halvaszületett 2 fi, 5 nő, összesen 7 gyerek.

Meghaltak összesen 139-en és pedig meghalt 81 férfi és 58 nő. A szaporodás tehát 62.

(Házasságok.)

Házasságra lépett az elmúlt hónapban ev. ref. 42 pár, r. kath. 5 pár, zsidó 3 pár, vegyes vallású 16 pár. Összesen tehát 66 pár kötött házasságot.

(Az adózó Debrecen.)

Debrecen város lakossága az elmúlt hónapban befizetett egyenes adóban 110,107 korona 71 fillért, hadmentességi díjban 1141 kor. 69 fillért, bélyegjövődékben a vármegye fogyasztását is beleértve 32892 kor. 11 fillért, jogilletékben 21019 kor. 07 fillért, díjjövődékben 1087 kor. 77 fillért, dohányjövődékben a vármegye fogyasztását is beleértve 113251 korona 33 fillért, határvámjövődékben 7423 kor. 48 fillért, fogyasztási és italadóban 25000 koronát.

Fizetési halasztást 750 esetben engedélyezett a pénzügyigazgató.

× **A pénzügyigazgatóság megsürgetése.** Több oldalról hangzott fel panasz, hogy a debreceni pénzügyigazgatóság a debreceni polgárok által hozzá benyújtott felebbezéseket és felszólamlásokat nagyon lassu modorban intézi el. A panaszokkal foglalkozott a közigazgatási bizottság is, mely kimondta, hogy utasít-

tassék a pénzügyigazgatóság, hogy a hozzá beérkezett felebbezéseket, felszólamlásokat általában véve a kinestári követelésekre vonatkozó jogorvoslatokat mától számított három hónap alatt intézze el s ennek megtörténtéről tegyen jelentést.

× **A város jégszállítására.** A városi tanács pályázatot hirdetett a jégszállítási vállalatra. — Két pályázó adta be ajánlatát és pedig Szentessy János és társai, továbbá az ipartestületi hitelszövetkezet. A tanács tegnap tartott ülésén határozott e kérdésben és a két ajánlattevő közül a vállalatot Szentessy Jánosnak adta ki.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Értekezlet az elemi iskolák ügyében.

A debreceni felekezeti iskolák rendezése ügyében e hónap 6-án, ma pénteken délután Puky Gyula főispán, Kovács József polgármester, Oláh Károly tanácsos és Roncsik Lajos főszámvevő értekezletet tartanak, a melyen megbeszéljük, hogy milyen irányban kezdjük meg a nagy fontosságú ügy előkészítését.

Választások a ref. egyháznál. A debreceni egyházmegye szűkebbkörű szavazáson a lelkész-főjegyzői állásra F. Varga Lajos nagy rábéli, az aljegyzői állásra pedig Szabó József bárándi lelkészt választotta meg.

Kiegészítő főgimnázium. A vallás és közoktatási miniszter a békési főgimnázium VII. és VIII-ik osztályának a nyilvánossági és érettségi vizsgáztatási jogot megadta.

EGYLET.

A Debreceni Kossuth Dalkör vasárnap, e hónap 8-án délután 3 órakor a város háza kis tanácstermében tartja alakuló közgyűlését, melyre úgy a tagokat, mint az érdeklődő közönséget meghívja az elnökség. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Az ideiglenes elnökség jelentése. 2. Megalakulás.

BUDAPESTI TUDÓSÍTÁS.

Gyászmise Károlyi grófnéért. Az elhunyt Károlyi Györgyné grófnéért tegnap délelőtt 10 órakor volt a gyászisten tisztelet az egyetemi templomban. A templom hajójában ravatalt állítottak fel, melyet a grófné cimerei díszítettek. A gyászoló család tagjait és az előkelőségeket Krizsán Mihály pápai kamarás, a templom gondnoka fogadta. A családtagokon kívül ott voltak: gróf Apponyi Lajos, gróf Nádasdy Tamás, gróf Széchenyi Béla, gróf Zichy Antal, gróf Fesztetics Pál, báró Bánffy György, László László, Náday Ferenc és sok egyetemi hallgató is volt jelen az istentiszteleten és ott volt a Szent-József intézet valamennyi növendéke. A szertartást Kirner plébános prépost s mise alatt a kóruson az operai énekkar Engesszer Rekvimjét adta elő.

A New-York palota égése. Mint már lapunkban is említettük, a New-York palotában tegnapelőtt nagy tüzvész pusztított. Erre vonatkozólag — mint tudósítónk jelenti — tegnap tartották meg a hivatalos vizsgálatot, mely alatt a padlásokon egy olyan álkulesot találtak, a melylyel a padra valaki bármikor felmehetett

s esetleg ott tegnap tüzet is okozhatott. Egyébb gyanus körülményt ez ideig nem vettek észre. A lakók az épületből mind kiköltöztek szállodákba, addig míg az épületet helyrehozhatják. A kár 200.000 korona, a mely azonban megtérül, mert a palota a *Fonciere*nél 4 és fél millió koronáig biztosítva volt.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Febr. 6. pénteken: *Loute*, bohózat. Előszőr. **B.**

Febr. 7. szombaton: *Loute*, bohózat. **C.**

Febr. 8. vasárnap: d. u. *A kis szökevény*, daljáték, este *Loute*, bohózat.

— **(A szinügyi bizottság ülése.)** Debrecen város szinügyi bizottsága e hónap 9-én, hétfőn délután Kovács József polgármester elnöke alatt ülést tart, a melyen folyó ügyeket intéznek el s foglalkozni fognak a debreceni szintársulat újraszervezésével is.

TAVIRATOK.

A király Budapesten.

Budapest, febr. 5. (*Saját tudósítónk távirata.*) Ő felsége, a király ma reggel 7 órakor a királyi palota templomában, csendes misét hallgatott, melyet Kántet Károly apátplébános tartott. Ő felsége mise után visszavonult termeibe és államügyekkel foglalkozott.

Lovagias ügy a képviselőházban.

Budapest, febr. 5. (*Saját tudósítónk távirata.*) Andrassy Gyula gróf mai beszéde alatt Rátkay László közbeszólt, a mire Andrassy gróf így felelt:

— Aki hazafiságomban kételkedik, azt megvetem.

Rátkay László ezt a kijelentést magára nézve sértőnek találta s Tóth János és Kubik Béla képviselőkkel még az ülés alatt magyarázatot kértett Andrassy gróftól. Andrassy Gyula gróf kijelentette, hogy a kijelentést általánosságban tette s nem Rátkay László személyére célozott.

Ezzel a lovagias ügy befejezést nyert.

Mecáfolt mozgósítási hírek.

Bécs, február 5. (*Saját tudósítónk távirata.*) Az osztrák véderőbizottság mai ülésén Welscherheim az osztrák honvédség (landwehr) minisztere megnyugtatta a bizottság tagjait, hogy rendkívüli intézkedésekre nincs szükség s egyuttal mecáfolta a legutóbb elterjedt mozgósítási híreket.

A Tribuna sajtópöre.

Kolozsvár, febr. 5. (*Saját tudósítónk távirata.*) Ma kezdődött meg a Tribuna sajtópörének tárgyalása. — A Tribuna cikkért van vádolva izgatás miatt. A 8 cikk tárgyalását a kolozsvári törvényszék három napra osztotta be. A ma tárgyalás alá került cikk Wlassics miniszter ismeretes nyelvtanítási rendeletet támadja. A vádlott Mohán György a Tribuna fe-

először szerkesztője. A tárgyalás folyamán Mohán előadja, hogy ő betűszedő. Vádlott számalomraméltó benyomást tesz. Elmondja, hogy egy gimnáziumi osztályt akart végezni, de ez sem sikerült. Azt a benyomást teszi, hogy az intelligencia legalacsonyabb fokán áll. Kijelenti, hogy nem vállalja el a felelősséget.

Igaz ugyan, hogy a vizsgálat folyamán a felelősséget a cikkért elvállalta, de fogalma sem volt róla, hogy az ily következményekkel járhat. Az egyik esküdt arra kéri az elnököt, hogy mivel a vádlott azt a benyomást teszi, hogy olvasni sem tud, olvastasson vele. Az elnök ezt a kérést teljesíti. A vádlott meglehetősen folyékonyan olvas, de bevallja, hogy az olvasottakat nem érti teljesen. A tárgyalást folytatják.

Elfogott trónkövetelő.

Tanger, febr. 5. Hivatalos távirat szerint a szultán serege elfogta Ba-Hamura marokkói trónkövetelőt. — A hare 3 órán keresztül tartott s a szultán serege 30.000 embert vesztett. Végül mégis győzelemre segítette a szultán fegyvereseit a hadi szerencse. Az elfogott trónkövetelő hívei ki akarták szabadítani elfogott vezérüket s újabb hareot kezdtek fet alatt, de a trónkövetelőt nem sikerült kiszabadítani. A szultán seregének itt újabb 12.000 ember lett a vesztesége.

Venezuela.

London, febr. 5. Long miniszter, az önkormányzati ügyek hivatalának elnöke Cardiffban beszédet mondott, a melyben tiltakozott az ellen a szemrehányás ellen hogy az angol kormány a venezuelai kérdésben elhamarkodottan járt el. Tagadja, hogy a kormány jogosulatlan követeléseket támasztott, a melyek az országot szerencsétlen helyzetbe sodorták és kijelenti, hogy a kormánynak egyetlen kívánsága az, hogy a károsult angol állampolgárok elégtételt kapjanak.

Gabonatözsde.

Budapest, február 5. (Saját tudósítónk távirata.) Buzakinálát mérsékelt, vételkedv gyöngye. — Bányadti irányzat: mellett 10.000 métermázsa került forgalomba. 5—10 fillérral olcsóbb áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Idő: szép.

Buza áprilisra	7.50—51.
Rozs áprilisra	7.57—58.
Zab áprilisra	6.57—58.
Tengeri májusra	5.94—95.
Repcé augusztusra	11.65—75.

Regénycsarnok.

ROBINSON BABELBEN.

Írta: Erdélyi Gyula.

(Folytatás.)

— Egyik szereti a szőkét, másik a barnát.

— Szereti, úgy van, de hát ki okadatolhatja az izlést ki irányíthatja az izlés szenvedélyeinek az utját.

— Onkénytelen az egész.

— Ne hidd abban, hogy te jobban szereted a gulyást a pörkölnél, erkölcsi és jellembeli okok vannak.

— Ez régi elv. Mond meg mit eszel és megmondok ki vagy: de hát az nehezebb, megnezem nyakkendődet és megmondok ki vagy.

— Pedig úgy van, az izlés az életből fakad, mindennek oka van.

Valami történet.

— Eltaláltad. Én kutatom az én nyakkendőm történetét, az én füstidomítót, az én Bábeli Robinsonomat.

Napokig nem találkoztunk. Mikor újra eljött a kávéházba, elkezdtem vele tréfálkozni, mennyire haladt a nyakkendő története.

— Nem veszel észre semmit.

— Nem.

— No nézzoda, Robinson barátunknak másként van és másszínű nyakkendője kötve. Az ő izlését más izlés uralja.

— Igazad van, most már csak az új nyakkendő történetét oldhatod meg.

— Engem csak a régi nyakkendő története érdekel. Pedig lásd e, nehéz dolog lesz, mert a füstidomító nagyot változott, nézd többé nem az ég felé bodorítja szivarja füstjét, a földre néz, ott keres valamit.

A bábeli Robinson csakugyan földre szegezte tekintetét. Barátom tovább magyarázott: No lásd, most már másért kell neki törődni, a gond lefelé huzza a fejét...

Még nagyobb eset történt, az érdekes ismeretlen hangját meghallottuk. Erces hangon szólt a pincérnek: fizetni.

Az egész kávéházon a esodálatos eset hatását észlelhették. Ehhez nem volt senki szokva, hogy abból a szögletből hangot haljon,

Barátom a füstidomító lépéseit is komolyabbnak látta. Más nyakkendő, más lépés, változás a nyakkendő történetében.

— Ez az ember eddig nem sokat gondolt semmivel.

— És most?

— Leánya sorsa aggasztja.

— Leányáé?

— Haza hozta a zárdából és átérzi, hogy milyen nagy felelősséggel terheltte meg magát. Lásd a nyakkendő pszichológiáját is ebben leled, a leánya köti még kinek más a kedves színe. Kis dolgok így árulják el a nagy fordulatokat, Ruhánk megtartásunk, a hogy nézünk, pálcánkat fongatjuk mind-mind bensőknek kémei. Lásd így lehet a történet a nyakkendőből. Nézz és figyelj.

(Folyt. köv.)

VÁROSI SZÍNHÁZ

Ma, pénteken, február hó 6-án: Bérlet (B)

először

LOUTE.

Bohózat 4 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Dupont	Pataky Béla
Castillon	Krémer Jenő
Francolio	Sebestyén Géza
Babrou	Nagy Dezső
Bru	Szilágyi Aladár
Loute	Hahnel Aranka
Des Echanguette	Ebergényiné
Renée, leánya	Csigé Ilonka
Bruné	Lászy Etel
Chevrelné	Than Györfi M.
Petitboisné	Csanády Mari
Marchaisonne	Havasí Szidi
Antoine,	Virágháti Lajos

Holnap, szombaton február 7 én: bérlet (C)

másodszor:

LOUTE

Bohózat 4 felvonásban.

Magy. kir. államvasutak.

15976/03 szhoz.

Hirdetmény.

Osztrák-magyar-bajor-vasuti kötelék. (Új díjtétel az 1898 jul 1-től gyorsárúként szállítandó élő baromfira érvényes kivételes díj-szabásban.)

F évi február hó 15-vel fenti kötelékben, Új Páznáról — München Astbahuhófra gyorsárúként feladott élőbaromfi küldeményekre, 100 kg. ként 10. 31 márkával s új közvetlen díj tétel lép életbe.

Budapesten 1903 január hóban.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében is.

(Utányomás nem díjazatik.)

Magy. kir. államvasutak.

15975/03 szhoz.

Hirdetmény.

Karánsebes állomás felvétele az 1901 évi március hó 1-től érvényes osztrák magyar bajor áru díj-szabás IV. r. 2. füzetének II. fejezetébe.

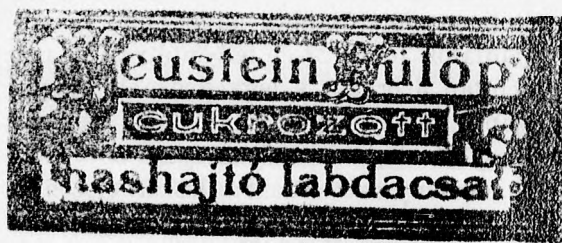
F. é. február hó 10-vel Karánsebes állomás fenti díj-szabás II. fejezetébe (fakéreg és kéreg) felvétetik.

A díjtételek mindkét osztályra nézve akként képeztek, hogy a Temesvár Józsefváros állomásra már fennálló díjtételhez 0.22 márka hozzáadatik.

Budapest 1903. január havában.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében is.

(Utányomás nem díjazatik.)

melyek már évek óta jóknak bizonyultak és hírneves orvosoktól, mint könnyű hashajtó feloldózer ajánlatnak, az emésztést nem zavarják és teljesen ártalmatlanok. Czukrozott minőségük következtében még gyermekek által is szívesen bevétnek.

Egy 15 piulát tartalmazó doboz 30, egy tekeres mely 8 dobozt, tehát 120 piulát tartalmaz, csak 2 kor. 2 kor. 45 fill. előleges beküldésénél egy tekeres bérmentve szállítatik.

kérjünk NEUSTEIN F. hashajtó labdacsa. Csak ak kor valódi, ha minden doboz hátulján a mi törvényileg bejegyzett „Szent Lipót” védjegyünkkel van ellátva vörös fekete nyomással. A mi törvényileg védett dobozaink utasításaink és csomagolásaink Philip's Neustein Apotheker aláírásnak kell lenni.

NEUSTEIN FÜLÖP

„Szt.-Lipót”-hoz címzett gyógyszerára

WIEN, I., Plankengasse. 6.

Raktárak Debreczenben: Balázs Odön, Fülkey Pál, Mihalovits I. Muraközy László, Dr. Rotschauer V. Emil, Tóth Béla gyógyszerártaiban.

Eladó

Rudolf trónörökös
Osztrák-Magyar Monarchiaja.

Füzetekben német nyelven.
Egy negyed árban.

Kifogástalan, tiszta állapotban.

Czim megtudható a: Kiadóhivatalban.

Örökös tavasz megkezdése.

Nemesak szép levágott virágok és kötött csokrok, de nagy mennyiségű cserepekben nyíló virágok is vannak állandóul készletben, u. m. jáczintok, tulipánok, Primulok, Cyklamón, valamint cameliák és azaleák olesó árban és nagy választékban.

A t. közönség b. pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

Paczelt János,

mag- és virágkereskedő.

Verseny tárgyalási hirdetés.

Bárán község képviselő testülete egy újabb ártézi kutfuratását határozta el.

Vállalkozni kívánók felhivatnak hogy részletes 100—100 méterenként áratat feltüntető ajánlataikat f. évi febr. 21-ig alulírott előjárásához adják be; a zárt-ajánlatok febr. 22-én felbontatván az nap délután 3 órakor a legkedvezőbb ajánlat alapul vétele mellett nyilvános verseny tárgyalás fog tartatni, melyen a további engedmény százalékokban lesz kifejezendő.

Az előjárás fentartja magának a jogot, hogy a versenyzők közül szabadon válasszon, esetleg újabb versenytárgyalást is tűzhessen ki.

A perenkint biztosítandó vízmenység 50 liter a föld színe felett 60 cm. magasságba.

A kut falazása 2 angol hüvelyk átmérőjű kívül belül cinezett csővel fogatosítandó: a víz esetleges eldugulásáért vállalkozó 1 évig felelős.

A kifolyás a falazásnál használt cső egyszerű meghajtása után négy ágra való osztással létesítendő: a kifolyás elkészítésére külön díj fel nem számítható,

A kut átvétele után megállapítandó munka díj — 10%-a egy évi biztosítékdíj visszatartásával — egy összegben fog vállalkozónak kifizettetni.

A kiszámításnál a tényleg lerakott esőhossza fog számításba vétetni, az előfúrás számításba nem hozható.

Kelt Bárán 1903 febr. 3.

Futó József
jegyző.

Futó Mihály
főbíró.

Fermolendt

A világon legjobb lábbeli fényesítő és fény krém világos lábbeiknek melykiváló szép fényt és tartósságot ad a bőrnek. El használt pécsetes sárga vagy barna bőrnek a Lyosin egészen új fényt ad
Alapított 1882. Gyári raktár Bécs, I. Schierstrasse 21. Mindenütt kapható

A legjobb arc-
szépitőszert a

SERAIL-ARCZENŐCS,

mely az arcot tisztítja, fehéríti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkotórész nélkül!

Serail-szappan.
Epe-szappan.

Kitünő toillet szappanok a
kenőcs használatához

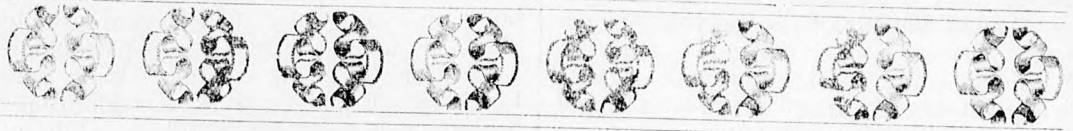
Serail-crème. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arezpor háromszinben, fehér, rózsza és eréme
1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájvíz. A legjobb szájvíz.

Főraktár: **Dr. Rothschnek V. Emil, Mihalevitsa József, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközy László, Balázs Ödön** gyógyszerész uraknál, valamint **Jósa és Jósa** urak drogueriájában.

Kapható továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MATYÁS** gyógyszerárban, Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerárban.

Miért szenved? mikor önnök a biztos gyógyulásra a legrégebbi sebeknél kilátása van és majdnem mindig elkerülhetni a fájdalmas operációt vagy amputálást, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi centifolia-kenőcsét

használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van a fájdalom enyhítésében pedig elérhetetlen. Valódi centifolia-kenőcs használtatik: a gregmek ágyasok mellbajánál, mellkeményedésnél, vérhenyénél, mindenféle sebbajnál, nyílt sebeknél lábakon csontokon, sebeknél, sósosuz, dagadt lábakra, sőt csontszunál is; ütött, szurt, lőtt, vágott és roncsolt sebeknél; az idegentestek kiválasztásánál, mint üveg és faszilánk, homok dara, tövis stb; mindenféle daganat, kinövés, karbunkulus, új képződmények, valamint rákaktól körömméregnél, körömdaganatnál, hólyagnál, menőstől kiselbedet lábakra. Egét sebek minden nemét, fagyott testrészek, a betegek fekvéstől eredt sebeit, a nyakon támadt daganatot, vérdaganatot, fülbajt és a gyermekek sebesedését stb. stb. Szétküldés csak az összeg előzetes beküldése ellenében. 2 tégely csomagolással, postaköltséggel és szállító levéllel együtt 3 korona 50 fillér. Számtalan elismerő bizonyítvány érdetiben megtekinthető: Mindenkit óvok hamisítványok vételétől és kérem vigyázní, hogy minden telyegen a czég „Órangyal-gyógyszertár Thierry (Adolf) Limited Pregrada, beögetve legyen.

THIERRI A. gyógyszerész

balzsama és centifolia-kenőcse.

E két gyógyszerében felülmulhatlan szer, sohasem romlik el ellenben minél régebb lesz, annál értékesebb és hathatósabb, és sem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában küldhető. Majdnem mindig van hatásukés segitenek, legalább az orvos megérkezéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy efféle sokszorosai ajánlt hasonló, de hatástalan szereket használni, melyekért csak legfeljebb a pénz dobjuk ki hanem maradjunk csak e mellett a két régi elismert jó, olcsó, megbízható, amellet teljesen ártalmatlan, világító szernél, melyeknek minden családnál találhatónak kellene lenni. Ahol a fent ismertetett védjegyekkel valódián kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és cizmezni.

Thierry (Adolf) Órangyal-gyógyszertára Pregrada
Rohitsch Sauerbrunn mellett. Közp. raktár Budapest: Török J. gyógyszerész Zsig. rárban: Mittebach S. gyógyszerész és Bécsben; Brady C. gyógyszerészénél.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.